

«Νέα Παιδαγωγική», Νίκου Καζαντζάκη

- Θεματικά κέντρα:** 1. Παιδαγωγικές μέθοδοι
2. Η εμπειρία της πρώτης μέρας στο σχολείο

Οι ήρωες του αποσπάσματος:

1. Ο μικρός Ν. Καζαντζάκης: έχει ανάμεικτα συναισθήματα την πρώτη μέρα που πάει στο σχολείο (χαρά, ανυπομονησία και περηφάνια αλλά και ανησυχία, φόβο και ταραχή)
2. Ο πατέρας του: αυστηρός, παλαιών αρχών, αγαπάει το παιδί του και ενδιαφέρεται για το καλό του, τη μόρφωσή του, όμως δεν είναι τρυφερός, κρύβει τα συναισθήματά του, υπερήφανος για το γιο του που πάει στο σχολείο, αντιλαμβάνεται το φόβο του παιδιού αλλά το στηρίζει διακριτικά
3. Η μητέρα του: παραδοσιακή, τρυφερή, αγαπά το παιδί της, το προσέχει, το νοιάζεται, νιώθει περηφάνια που θα πάει στο σχολείο και το στηρίζει με τον τρόπο της (κλωνί βασιλικός, σταυρός)
4. Ο δάσκαλος: αυστηρός, απόμακρος, άγριος, ο φόβος των μαθητών (τον φαντάζονται σαν διάβολο), χρησιμοποιεί απαρχαιωμένες και ξεπερασμένες πρακτικές όπως τον ξυλοδαρμό. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο δάσκαλο της τετάρτης τάξης που είναι αυταρχικός και σκληρός (ξυλοδαρμοί, νουθεσίες και απειλές), δεν ενδιαφέρεται για τον ψυχισμό των μαθητών

Παλιότερο εκπαιδευτικό σύστημα: δασκαλοκεντρικό, χωρίς διάλογο, στόχος του ο σωφρονισμός των μαθητών με νουθεσίες, απειλές και ξυλοδαρμούς

Σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα: παιδοκεντρικό, με διάλογο, στόχος του η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών και ο ρόλος του δασκάλου καθοδηγητικός

Αφηγηματικοί τρόποι

Αφήγηση: σε α' πρόσωπο, παρουσιάζει τα γεγονότα με χρονολογική σειρά

Διάλογος: μας πληροφορεί για τη συναισθηματική κατάσταση των ηρώων, το ύφος τους, κάνει το κείμενο πιο ζωντανό και παραστατικό

Αφηγητής: Ο ίδιος ο συγγραφέας, στηρίζεται σε προσωπικά του βιώματα και συμμετέχει στα γεγονότα, είναι πρωταγωνιστής (εσωτερικός, ομοδιηγητικός, με εσωτερική εστίαση)

Χρόνος: η παιδική ηλικία του Ν. Καζαντζάκη

Χώρος: το Ηράκλειο της Κρήτης

Γλώσσα: απλή δημοτική με ιδιωματισμούς της Κρήτης (σφαγάρι. τυλιγαδίζουν)

Ύφος: ειρωνικός τόνος του αφηγητή όταν αναφέρεται στο δάσκαλο και στη «Νέα Παιδαγωγική», αλλά και χιούμορ όταν την ταυτίζει με γυναίκα και όταν φαντάζεται το δάσκαλο με κέρατα

Ερωτήσεις

1. Να χωρίσετε το κείμενο σε ενότητες και να δώσετε έναν τίτλο στην καθεμία.
2. Να παρουσιάσετε και να χαρακτηρίσετε τους ήρωες.
3. Ποια είναι τα συναισθήματα του μικρού Καζαντζάκη την πρώτη μέρα στο σχολείο; Από πού αντλεί θάρρος και με ποιο τρόπο;
4. Να παρουσιάσετε τη σχέση γονιών και παιδιών εκείνη την εποχή, καθώς και τη σχέση δασκάλου μαθητή.
5. Τι πρόσβευε η Νέα Παιδαγωγική και πώς την εφάρμοζε ο δάσκαλος;
6. Γράψτε ένα κείμενο όπου θα συγκρίνετε το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα με αυτό που παρουσιάζεται στο κείμενο.
7. Σχολιάστε τη γλώσσα του κειμένου και το ύφος του αφηγητή, όταν αναφέρεται στη Νέα Παιδαγωγική και στο δάσκαλο.